

ACADEMICIANUL
GHEORGHE GHIDIRIM

70 DE ANI DE LA NAȘTERE

În cronică vieții academice și medicale, aniversarea domnului academician Gheorghe Ghidirim, Omului de cultură, chirurgului și savantului cu renume mondial, se înscrie ca o sărbătoare a medicinei moldovenești pe care o slujește cu devotament, pasiune și dăruire exemplară.

Este născut la 22 aprilie 1939, în comuna Palanca, plasa Olănești, județul Cetatea Albă. Fiind elev al școlii primare din comuna Palanca în anii 1946-1953, și-a determinat opțiunea profesională, legându-și destinul de medicină. A urmat studiile în Colegiul de medicină din Tighina (anii 1953-1956). După absolvirea cu mențiune a Colegiului, activează în calitate de felcer la spitalul din comuna Tudora, plasa Olănești. Cu energia tânărului de 17 ani, dar și cu responsabilitate în cei doi ani de activitate, și-a reconfirmat opțiunea, fiind singur în fața pacienților, care așteptau alinare și vindecare. Și-a continuat studiile la Institutul de Medicină (1957-1963), astăzi Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie *Nicolae Testemițanu*. Aici, sub influența marelui chirurg

Nicolae Anestiade, personalitate notorie a medicinei basarabene, a decis să-și continue calea în medicină, devenind chirurg.

În anii 1963-1964 este asistent la Catedra *Anatomie topografică și chirurgie operatorie*, care i-a permis fortificarea cunoștințelor în materie. Urmează doctoratul la Catedra *Chirurgie de facultate*, unde sub conducerea vestitului chirurg Nicolae Anestiade susține teza de doctor în medicină *Modificările tensiunii venoase și altor indici hemodinamici în afecțiunile chirurgicale ale pulmonilor*. La finalizarea doctoraturii este angajat ca asistent la Catedra *Chirurgie de facultate* (1966-1969). În aceeași perioadă este președinte al Comitetului sindical al Institutului de Medicină, promovând o serie de proiecte pentru îmbunătățirea vieții și condițiilor de trai ale colaboratorilor.

Anul 1969 este un an deosebit în cariera sa profesională și administrativă. Doctorul în științe medicale Gheorghe Ghidirim este ales în funcția de conferențiar al Catedrei *Chirurgie* a Facultății *Pediatrie* și, concomitent, vicedecan al Facultății *Medicină Generală*. Aici Dumnealui a insistat asupra perfecționării procesului didactic, implementării și dezvoltării subordonaturii – formă nouă de pregătire a tinerilor specialiști. Prin calitățile sale excepționale de organizator, a contribuit la predarea obiectelor în limba română, participă activ la traducerea materialelor didactice, a manualelor, fiind astfel printre primii promotori ai renașterii naționale.

În anul 1978 este numit în funcția de șef al Catedrei *Chirurgie pentru subordonatură*. În fața dlui Gh. Ghidirim au fost puse sarcinile asigurării procesului didactic pentru pregătirea practică a viitorilor chirurși, pe care le-a rezolvat excelent, datorită capacităților deosebite de organizator și profesionist. În anul 1979 este transferat la Catedra *Chirurgie Generală și Semiologie*, la care a activat până în 1992. Colectivul a fost reorientat spre noi tehnologii didactice și, în special, pe motivarea studentului în însușirea conceptelor fundamentale ale chirurgiei.

În același timp, cercetarea științifică rămâne în centrul atenției Domniei Sale, continuând investigațiile într-o problemă controversată și dificilă – pancreatita acută. Îmreună cu marele savant rus Vladimir Filin, savantul Gheorghe Ghidirim a schimbat concepția despre evoluția acestei maladii și, mai ales, a pledat pentru temporizarea actului operator, ceea ce a dus la micșorarea substanțială a mortalității în acest grup de pacienți. Zeci de publicații, rapoarte la congrese unionale și internaționale încununează opera savantului Gh. Ghidirim prin susținerea tezei de doctor habilitat în medicină în 1983 în Centrul Științific Unional de Chirurgie din Moscova. În anul 1986 i se conferă titlul de profesor universitar.

Anul 1986 devine anul renașterii naționale a popoarelor din imperiul sovietic. Fiind un fiu devotat al poporului român din Basarabia, având o verticalitate demnă de urmat, el și-a ocupat locul bine-meritat în

rândul oamenilor de frunte ai neamului. Intellectul înnăscut, cultura, inteligența acumulate pe parcursul vieții au stat la baza activității prodigioase statale și sociale ale distinsului profesor. Ales deputat al poporului (1989-1992) în ultimul parlament al URSS, a desfășurat o activitate importantă în obținerea independenței statale a Moldovei. În anul 1990 este ales membru al guvernului – ministru al sănătății. Această activitate o desfășoară în condiții complicate de tranziție a societății de la un sistem totalitar la unul democratic. Cu susținerea dlui Ministru Gh. Ghidirim, în anul 1991 este organizat și desfășurat congresul de fondare a Ligii Medicilor. Este pus în discuție proiectul *Legii Sănătății*, se insistă asupra trecerii sistemului de sănătate la medicina prin asigurare. Pentru prima dată în țară este implementat rezidențiatul – formă nouă de pregătire postuniversitară a medicilor-specialiști. Reforma asistenței medicale primare, a serviciului spitalicesc, clinicilor universitare, medicinei preventive, sistemului stomatologic și farmaceutic a fost obiectivul de bază în activitatea Ministrului Sănătății Gheorghe Ghidirim. Paricipă activ la pregătirea *Declarației de Independență a Republicii Moldova*, adoptate la 27 august 1992 de către primul parlament democratic, a imnului, stemei și a drapelului țării, care a încununat mișcarea de renaștere națională.

În anul 1992 este numit șef al Catedrei *Chirurgie nr. 1*, care din 1994 poartă numele lui Nicolae Anestiadi, pe care o conduce cu succes până în prezent.

Din inițiativa și cu participarea Domniei Sale, pentru prima dată în istoria ținutului basarabean, în 1993 este creată Secția *Medicină* a Academiei de Științe din Republica Moldova. În semn de apreciere a meritelor științifice, în anul 1993 profesorul Gheorghe Ghidirim este ales membru titular al Academiei de Științe și președinte al secției medicale nou-formate. Activitatea științifică multilaterală a condus la alegerea dumnealui, în anul 1993, ca membru de onoare al Academiei de Științe Medicale din România, iar în 1994 – membru de onoare al Societății de Chirurgie din România. În 1995 i se conferă onorificul titlu de Om Emerit al Republicii Moldova. Anul 1996 este anul recunoașterii activității de pionierat a dlui Gh. Ghidirim în domeniul chirurgiei laparoscopice, fiind ales membru de onoare al Societății de Chirurgie Laparoscopică din România, iar din 2008 este membru al Asociației Internaționale de Chirurgie Endoscopică.

La Congresul VIII al chirurgilor din Republica Moldova, academicianul Gh. Ghidirim este ales președinte al Societății de Chirurgie din Republica Moldova, activând până în 2007; din 1998 – membru al Societății Internaționale de Chirurgie Hepato-bilio-

pancreatică. În același an este ales președinte al Ligii Medicilor din Republica Moldova. În 1999 este ales membru al Societății Mondiale de Chirurgie. Gh. Ghidirim mai este membru al Consiliului Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică, membru al Consiliului Suprem pentru Acreditare și Atestare, președinte al Comisiei de Atestare a chirurgilor din Republica Moldova, președinte al Consiliului Științific pentru susținerea tezelor științifice în chirurgie. În toate aceste posturi își consacră toată energia și cunoștințele întru prosperarea medicinei basarabene, a științei medicale, a sănătății poporului. Activitatea sa este înalt apreciată și prin conferirea, în 2000, a Ordinului *Gloria Muncii*, iar în 2005 – a Ordinului Republicii. Mai este decorat cu medaliile *Dm. Cantemir* (1999), *Nicolae Testemițanu* (2004), *60 ani ai AȘ din RM*. În același an este ales membru de onoare al Societății *Limba Noastră*.

Opera științifică a dlui academician Gh. Ghidirim numără peste 400 de lucrări științifice, 35 de monografii, 2 manuale. Posedă 15 brevete de invenție, e participant la numeroase congrese internaționale. Este redactor-șef al revistei *Buletinul AȘ a Republicii Moldova (științe medicale)*, membru al colegiului de redacție al revistelor *Chirurgia* din București, *Jurnal de Chirurgie* din Iași, *Arta Medica*, *Curierul Medical*, Moldova.

Este membru al Consiliului Național pentru Acreditare și Atestare. Sub conducerea academicianului Gh. Ghidirim au fost susținute 9 teze de doc. h. în șt. medicale și 14 teze de doctor în medicină. Clinica condusă de Domnia Sa a pregătit peste 20 de secundari clinici și peste 130 de rezidenți. Astfel, putem vorbi despre ȘCOALA ACADEMICIANULUI GHEORGHE GHIDIRIM, școală cu mari realizări și perspective.

Paricipând la numeroase expoziții internaționale ale Salonului Internațional din Geneva, este deținătorul medaliei de bronz în 2006, a celei de argint în 2007, 2008 și a Diplomei de Merit a aceleiași expoziții.

La cei de 70 de ani academicianul Gheorghe Ghidirim vine în fața pacienților, colegilor de breaslă, discipolilor încărcat de cunoștințe și manopere chirurgicale de excepție, pe care le pune, necondiționat, în serviciul societății și poporului din Moldova.

Stimate dle academician Gheorghe Ghidirim! Cu ocazia frumoasei aniversări dicipolii vă felicită, urându-Vă multă sănătate, energie creatoare și noi realizări întru prosperarea științei și practicii medicale basarabene spre bucuria și sănătatea pacienților.

Profesorul **Constantin Ețco**,
conf. dr. **Romeo Șcerbina**